

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**
Број: 110-00-00006/2021-01/2
Датум: 11. фебруар 2021. године
Кнеза Милоша 20, Београд

Министарство финансија
Кнеза Милоша 20, Београд

Предмет: Мишљење о усклађености шеме државне помоћи са Законом о контроли државне помоћи

Министарство финансија је, у складу са чланом 31. став 1. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), доставило дана 10. фебруара 2021. године, Комисији за контролу државне помоћи пријаву државне помоћи, Предлог уредбе о утврђивању Програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 чији је саставни део Програм директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Савет Комисије, након разматрања достављеног материјала, на основу члана 11. став 2, а у вези са чланом 31. став 3. Закона о контроли државне помоћи, на 50. седници одржаној 11. фебруара 2021. године, доноси следеће

МИШЉЕЊЕ

Предлог уредбе о утврђивању Програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 садржи два члана, од чега члан 1. упућује на садржину Програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (у даљем тексту: Програм), као њеног саставног дела. Сходно наведеном,

предмет разматрања Комисије ће се састојати у оцени усклађености Програма са правилима за доделу државне помоћи.

Правни основ за доношење Предлога уредбе садржан је у одредби члана 123. став 3. Устава Републике Србије и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 30/18, 44/14 и 30/18-др.закон.), а у вези са чланом 8. Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, број 149/20).

Предмет Програма садржи критеријума којим се уређује прихватање, начин и поступак исплате, услови коришћења и губитак права на директна давања, као и правне последице губитка права на директна давања привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Циљ Програма и мере подршке кроз доделу средстава привредним субјектима у приватном сектору је ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19, како би број запослених код привредних субјеката у најмањој могућој мери био подложен изменама у смислу његовог смањења.

Директна давања предвиђена су за привредне субјекти у приватном сектору који су закључно са даном ступања на снагу Програма основани и регистровани код надлежног органа или организације, односно ако су закључно са даном ступања на снагу Програма постали обвезници ПДВ, односно којима на последњи дан месеца који претходи месецу у коме се исплаћују директна давања није привремено одузет ПИБ. Уколико испуњавају услове предвиђене Програмом право на исплату директних давања могу да користе и предузетници, предузетници пољопривредници и предузетници паушалци који су регистровани привремени прекид обављања делатности најраније на дан ступања на снагу Програма.

Директна давања нису предвиђена за следећа велика правна лица: банке из члана 2. став 1 Закона о банкама („Службени гласник РС“ бр. 107/05, 91/10 и 14/15), друштва за осигурање и друштва за реосигурање из члана 3. Закона о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/14), друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник РС“ бр. 85/05 и 31/11), даваоци финансијског лизинга из члана 10. Закона о финансијском лизингу („Службени гласник РС“ бр. 55/03, 61/05, 31/11 и 99/11 – др. закон), као и платне институције и институције електронског новца из члана 2. став 1. тачка 35) и 36) Закона о платним услугама („Службени гласник РС“ бр. 139/14 и 44/18). Такође, право на директна давања немају и привредни субјекти који су обухваћени

Списком корисника јавних средстава утврђеним у складу са Правилником о списку корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, број 160/20).

Додела јавних средстава вршиће се на основу Предлога уредбе у складу са Програмом, из буџета Републике Србије у укупном износу од 69.800.000.000,00 динара.

Висина директног давања се утврђује у износу који се добија као производ броја запослених са пуним радним временом за чије је зараде и накнаде зарада привредни субјекат поднео Образац ППП-ПД за одређени обрачунски период, умањеног за број запослених којима је код тог привредног субјекта престао радни однос у предметном периоду и износа једне половине основне минималне нето зараде за јануар 2021. године. Примљена средства по основу директних давања привредни субјекат може да искористи искључиво за исплате зарада и накнада зарада запосленима.

Број запослених код предузетника, предузетника паушалца, предузетника пољопривредника и предузетника другог лица увећава се за 1 (један), осим у случају када предузетник, предузетник паушалац, предузетник пољопривредник или предузетник друго лице имају истовремено и статус запосленог или корисника пензије.

Привредни субјекат у приватном сектору губи право на коришћење директних давања прописаних Програмом уколико у периоду од дана ступања на снагу Програма па до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања, смањи број запослених за више од 10%. Наведено смањење се не односи на запослене који су са привредним субјектом у приватном сектору закључили уговор о раду на одређено време пре ступања на снагу Програма за период који се завршава у периоду од дана ступања на снагу Програма до истека рока од три месеца од последње исплате директних давања. Привредни субјекти у приватном сектору који исплате дивиденде почев од дана ступања на снагу Програма па до краја 2021. године, немају право на исплату директних давања, а у случају да им се директна давања исплате на њих се сходно примењују правила за губитак права на коришћење директних давања.

Испуњеност услова за губитак права на коришћење директних давања прописаних Програмом проверава Пореска управа сваког последњег дана у месецу почев од месеца марта 2021. године закључно са 30. септембром 2021. године, с тим да се испуњеност услова за губитак права на коришћење директних давања прописаних Програмом може контролисати и након 30. септембра 2021. године у роковима за застарелост права на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања прописним законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација. Привредни субјекти који изгубе право на прописана директна давања дужни су да изврше повраћај директних давања са каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење у исплати пореских

обавеза почев од дана када су им исплаћена појединачна директна давања, најкасније у року од пет дана од дана престанка права на коришћење директних давања.

Постојање државне помоћи

Како би се одговарајућа околност могла подвести под дефиницију државне помоћи, неопходно је да се кумулативно испуне сви услови који су предвиђени чланом 3. став 1. Закона о контроли државне помоћи.

У том смислу, наведена мера се може приписати држави имајући у виду да су средства за спровођење Предлога програма обезбеђена у буџету Републике Србије у укупном износу од 69.800.000.000,00 динара тј. наведена средства представљају јавни расход.

Имајући у виду да се средстава додељују бесповратно кориснику у зависности од броја запослених и конкретних услова прописаних Програмом, такав корисник остварује економску предност у односу на своје конкуренте који се не налазе Списку привредних субјеката.

Мера предвиђена Предлогом програма је селективна, имајући у виду да је резервисана искључиво за одређене привредне субјекте, сходно чему је евидентно да не представља општи приступ односно тзв. хоризонталну меру. На овакав начин се ојачава компететивни положај корисника што може утицати на нарушавање конкуренције.

У погледу утицаја на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније, имајући у виду да су корисници активни у сектору у оквиру којег размена или потенцијал размене добара и услуга са државама чланицама постоји, може се сматрати да је последњи критеријум из члана 3. став 1. Закона испуњен.

Комисија је утврдила да Предлог уредбе којим се утврђује Програм представља шему државне помоћи, у смислу члана 3. став 2. Закона о контроли државне помоћи.

Оцена усклађености

Комисија је оцењивала усклађеност услова и критеријума предвиђених Предлогом програма у односу на правила прописана Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести Covid-19 („Службени гласник РС“, бр. 54/20 и 126/20 - у даљем тексту: Уредба).

Као претходни услов, чланом 2. Уредбе је прописано да се државна помоћ за ликвидност учесника на тржишту не може доделити учесницима на тржишту који су били у тешкоћама,

те је у том смислу нарочито цењена околност да је давалац државне помоћи предвидео као услов да потенцијалном кориснику на последњи дан месеца који претходи месецу у коме се исплаћују директна давања није привремено одузет ПИБ. Наиме, привремено одузимање ПИБ-а се најчешће дешава због неплаћања пореза и неподношења пореских пријава, чиме се онемогућава пословање и тада су банке дужне да блокирају текуће рачуне, чиме се учесник на тржишту де факто тада може посматрати као предузеће у тешкоћама.

С обзиром на то да Програм као саставни део Предлога Уредбе представља шему државне помоћи, испуњен је услов у погледу члана 3. став 1. Уредбе према коме се помоћ за ликвидност учесника на тржишту у облику субвенције мора доделити у облику шеме.

Имајући у виду да је Програмом предвиђено да ће се средства додељивати у облику субвенције за плате запослених, наведена мера ће се сагледавати са становишта примене услова одређених за доделу државне помоћи за ликвидност учесника на тржишту у облику субвенције из члана 6. Уредбе.

Наиме, чланом 6. став 2. Уредбе прописано је да се државна помоћ за ликвидност учесника на тржишту у облику субвенције може доделити искључиво у облику шеме као и да је циљ помоћи очување радног места током епидемије заразне болести COVID19. Такође, неопходно је да је програм намењен за учеснике на тржишту који припадају одређеним секторима, регионима или учесницима на тржишту одређене величине који су посебно погођени епидемијом заразне болести COVID-19 при чему се плате субвенционису највише 12 месеци од подношења захтева за државну помоћ и то за запослене који би били отпуштени због прекида или смањења пословних активности узрокованих епидемијом заразне болести COVID-19. Допунски услов у односу на претходно састоји се у износу зараде која се субвенционису, сходно чему је потребно да запослени чија се плата субвенционису буде у радном односу током целог раздобља субвенционисања, као и да месечна субвенција за плате не прелази 80% месечне бруто плате запослених чија је плата субвенционисана (укључујући порезе и доприносе послодавца за обавезно социјално осигурање). За разлику од претходног, ставом 2. истог члана Уредбе је прописано да давалац може посебно у корист нижих категорија плата, обрачунати интензитет помоћи и другачијом методом, под условом да је задржана пропорционалност помоћи (нпр. обрачун на основу националне просечне плате или минималне плате).

С обзиром да се помоћ на основу Програма додељује у форми шеме државне помоћи, те да је циљ очување запослености, уз прописану обавезу забране отпуштања као предуслова за доделу помоћу, Комисија је утврдила да су испуњени услови из члана 6. став 2. тач. 1) и 2) Уредбе.

Такође, имајући у виду да је Програмом прописано да се средства додељују бесповратно кориснику у висини од износа једне половине основне минималне нето зараде за јануар 2021. године по сваком запосленом за април, мај и јун месец, што је износ минималне зараде

у Републици Србији, утврђено је да се Давалац определио за алтернативни начин обрачуна у корист нижих категорија плата сходно чему је Комисија ценила да је испуњен услов из члана 6. став 2. тачка 3) и става 3. Уредбе.

У погледу кумулације, истичемо да је чланом 9. став 1. Уредбе прописано да се државна помоћ за ликвидност учесника на тржишту кумулира међусобно, без обзира на инструмент доделе државне помоћи. Такође, ставом 3. истог члана прописано је да се државна помоћ за ликвидност учесника на тржишту може кумулирати са другим врстама државне помоћи из Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Сл. гласник РС” бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14) уколико су истоветни оправдани трошкови. Имајући у виду наведено, указујемо вам и на обавезу вођења евиденције о додељеној државној помоћи по основу Програма, као и да извештај о додељеној државној помоћи доставите Комисији за контролу државне помоћи сходно члану 10. Уредбе.

Узимајући у обзир претходно, државна помоћ која се додељује на основу Програма се сматра усклађеном.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић

Доставити:

- Министарству финансија, и
- архиви.